

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ընդունված է 2001 թվականի սեպտեմբերի 26-ին

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՊԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

ՀՈԴՎԱԾ 5. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՊԱՍՏԱՆԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼՈՒ ԿԱՐԳԸ

1. Օտարերկրյա պետություններում գտնվող օտարերկրյա քաղաքացիները Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքական ապաստանի իրավունք ստանալու համար դիմումը կարող են ներկայացնել այդ պետությունում Հայաստանի Հանրապետության դիվանագիտական ներկայացուցչություններ և հյուպատոսական հիմնարկներ:

2. Հայաստանի Հանրապետություն մուտք գործած օտարերկրյա քաղաքացիները Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքական ապաստանի իրավունք ստանալու դիմումը ներկայացնում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազորած պետական մարմին (այսուհետ՝ լիազոր պետական մարմին):

3. Սույն հոդվածի 1-ին կետով նախատեսված դեպքում Հայաստանի Հանրապետության դիվանագիտական ներկայացուցչությունը կամ հյուպատոսական հիմնարկն օտարերկրյա քաղաքացու դիմումը և անհրաժեշտ մյուս փաստաթղթերը ստանալուց հետո՝ տասնօրյա ժամկետում, դրանք Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարության միջոցով ուղարկում է լիազոր պետական մարմին:

4. ~~Հայցողի վերաբերյալ իրավասու պետական մարմինների եզրակացություններն ստանալուց հետո լիազոր պետական մարմինը մեկամսյա ժամկետում հայցողի դիմումի և դրան առնչվող բոլոր փաստաթղթերի հիման վրա կազմում է առաջարկություն և ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին:~~

~~Առաջարկությունը կազմվում է դիմումի կապակցությամբ գործում առկա հանգամանքների շարադրման սկզբունքով՝ առանձին մատնանշելով դիմումը բավարարելու և մերժելու՝ սույն օրենքով նախատեսված հիմքերը:~~

5. Դիմումի հիման վրա լիազոր պետական մարմինը կազմում է անձնական գործ:

6. Դիմումի ձևը, դրան կցվող փաստաթղթերի ցանկը և լիազոր պետական մարմնում բացված գործը կազմելու և վարելու կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

ՀՈԴՎԱԾ 6. ԴԻՄՈՒՄԻՆ ԸՆԹԱՑՔ ՉՏԱԼԸ և ԴԻՄՈՒՄԸ ՄԵՐԺԵԼԸ

1. Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքական ապաստան ստանալու վերաբերյալ հայցողի դիմումին ընթացք չի տրվում, եթե պարզվում է, որ նա Հայաստանի Հանրապետությունում ստացել է փախստականի կամ օրենքով սահմանված որևէ կացության կարգավիճակ, որոնք սահմանված կարգով չեն վերացվել, ինչպես նաև, եթե դիմումին կցված չեն սույն օրենքի 5-րդ հոդվածի 6-րդ կետով նախատեսված կարգով հաստատված անհրաժեշտ փաստաթղթերը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանց մի մասի բացակայությունը արգելք չէ դիմումի վերաբերյալ ըստ էության որոշում ընդունելու համար:

2. Լիազոր պետական մարմինը դիմումին ընթացք չի կարող տալ, եթե պարզվում է՝

ա) հայցողը որևէ օրինական կացության կարգավիճակ (այդ թվում՝ ապաստան) է ստացել այլ պետության կողմից.

բ) հայցողին հետապնդում են Հայաստանի Հանրապետության իրավասու պետական մարմինները՝ նրա տարածքում կամ նրա դեմ հանցագործություն կատարելու փաստով.

գ) հայցողի նկատմամբ նրա քաղաքացիության կամ մշտական բնակության երկրում որևէ քաղաքական հետապնդում չի իրականացվում, կամ նրան այդ պետությունը հետապնդում է բացառապես քրեական պատասխանատվություն առաջացնող արարք կամ որևէ այլ իրավախախտում կատարելու համար:

3. Օտարերկրյա պետություններում Հայաստանի Հանրապետության դիվանագիտական ներկայացուցչությունները և հյուպատոսական հիմնարկները նույնպես կարող են մերժել հայցողների՝ իրենց ներկայացրած դիմումները, եթե հայտնի են սույն հոդվածի 2-րդ կետով նախատեսված հիմքերը: Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարության միջոցով լիազոր պետական մարմինը տասնօրյա ժամկետում տեղեկացվում է մերժման մասին:

4. Սույն հոդվածով նախատեսված կարգով մերժում ստացած հայցողը մերժումն ստանալուց հետո՝ ~~տասնօրյա ժամկետում~~ **30 օրվա ընթացքում**, կարող է բողոքարկել ~~Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին~~ **դատական կարգով**:

~~5. Բողոքն ստանալուց հետո՝ 10 օրյա ժամկետում, դրա վերաբերյալ իր կարծիքի շարադրմամբ, լիազոր պետական մարմինը բողոքը և դրան առնչվող մյուս փաստաթղթերը ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին:~~

ՀՈԴՎԱԾ 7. ԴԻՄՈՒՄԻ և ԲՈՂՈՔԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՈՐՈՇՈՒՄ ԸՆԴՈՒՆԵԼԸ

1. Լիազոր պետական մարմինը, ~~անհրաժեշտ փաստաթղթերի հետ, դիմումը (սույն օրենքի 5-րդ հոդված) ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին, որը փաստաթղթերն հայցողի դիմումը~~ ստանալուց հետո՝ ~~մեկամսյա եռամսյա~~ ժամկետում, որոշում է ընդունում հայցողին Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքական ապաստանի իրավունք տալու կամ մերժելու վերաբերյալ:

Այն դեպքում, երբ դիմումի քննարկումը պահանջում է լրացուցիչ ուսումնասիրություն, որոշման ընդունումը կարող է երկարաձգվել մինչև 3 ամիս:

Որոշումն ընդունելիս հաշվի են առնվում հայցողի ներկայացրած փաստական տվյալները, լիազոր պետական մարմնի ձեռք բերած տեղեկությունները, այդ թվում՝ հայցողի վերաբերյալ իրավասու մարմիններից ստացված եզրակացությունները, հայցողի տվյալների համապատասխանությունը սույն օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված «քաղաքական ապաստան» հասկացությանը

2. Քաղաքական ապաստանի իրավունքը տրվում է մեկ տարի ժամկետով, որը լիազոր պետական մարմնի ~~ներկայացմամբ և Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի կողմից որոշմամբ~~ կարող է երկարաձգվել յուրաքանչյուր անգամ մեկ տարի ժամկետով, բացառությամբ այդ իրավունքը դադարեցնելու համար սույն օրենքով նախատեսված հիմքերի առկայության դեպքերի:

3. Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության բնագավառում լիազորված պետական կառավարման մարմինը, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով, քաղաքական ապաստանի իրավունք ստացածին տալիս է կոնվենցիոն ճամփորդական փաստաթուղթ:

4. ~~Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի~~ Լիազոր պետական մարմնի կողմից դիմումը մերժելու որոշման դեպքում օտարերկրյա քաղաքացին կրկին կարող է դիմել՝ նոր երևան եկած հանգամանքների առկայության դեպքում:

Նոր երևան եկած հանգամանքներ են համարվում հայցողի կողմից իր նկատմամբ քաղաքական հետապնդում իրականացնելու վերաբերյալ այնպիսի փաստաթղթեր ներկայացնելը, որոնք ներկայացված չեն եղել սկզբնական դիմումի հետ, և որոնք սույն օրենքով բավարար են համարվում երկրորդ անգամ դիմումին ընթացք տալու համար՝ մերժման հիմքերի բացակայության պատճառով:

5. Եթե սույն օրենքի 6-րդ հոդվածով նախատեսված կարգով դիմումը մերժվել է, և հայցողը սահմանված ժամկետում չի բողոքարկել մերժման որոշումը, ապա նա երկրորդ անգամ կարող է դիմել՝ սույն օրենքով սահմանված ընդհանուր հիմունքներով:

~~6. Սույն հոդվածի դրույթները գործում են նաև սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 4-րդ կետով նախատեսված բողոքի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի կողմից որոշում ընդունվելու դեպքում:~~

7. Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքական ապաստանի իրավունք ստանալու կամ մերժելու վերաբերյալ որոշման մասին հայցողը գրավոր տեղեկացվում է որոշումն ընդունվելուց հետո՝ հնգօրյա ժամկետում:

ՀՈԴՎԱԾ 8. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՊԱՍՏԱՆԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔ ՍՏԱՑԱԾ ԱՆՁԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

Սույն օրենքով սահմանված կարգով քաղաքական ապաստանի իրավունք ստացած անձի իրավունքների և պարտականությունների նկատմամբ գործում է «~~Հայաստանի Հանրապետությունում օտարերկրյա քաղաքացիների իրավական վիճակի~~ Օտարերկրացիների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով՝ Հայաստանի Հանրապետությունում կացության ժամանակավոր կարգավիճակ ստացած անձի իրավական ռեժիմը:

ՀՈԴՎԱԾ 10. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՊԱՍՏԱՆԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԴԱԴԱՐԵՑՄԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ

1. Քաղաքական ապաստանի իրավունքը դադարում է այդ իրավունքն ստացած անձի դիմումի հիման վրա:

2. Քաղաքական ապաստանի իրավունքը կարող է լիազոր պետական մարմնի ~~միջնորդությամբ դադարել~~ որոշմամբ դադարեցվել նաև, եթե՝

ա) լրացել է քաղաքական ապաստանի իրավունքի գործողության ժամկետը, և անձը չի դիմել դա երկարաձգելու համար, կամ վերացել են այն պայմանները, որոնք քաղաքական ապաստանի իրավունք տալու հիմք են հանդիսացել:

բ) քաղաքական ապաստանի իրավունք ստացած անձը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձեռք է բերել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիություն:

գ) մշտական բնակության է մեկնել որևէ օտարերկրյա պետություն կամ ստացել է որևէ օտարերկրյա պետության քաղաքացիություն:

դ) Հայաստանի Հանրապետության օրենքով դատավճիռ է արձակվել քաղաքական ապաստանի իրավունք ստացած անձի նկատմամբ, որն օրինական ուժի մեջ է մտել, կամ Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերին համապատասխան՝ քրեական հետապնդման նպատակով հանձնվել է օտարերկրյա պետության իրավասու մարմիններին, այդ թվում՝ այն

պետությանը, որի քաղաքացին է նա համարվում կամ որտեղ մշտական բնակության վայր է ունեցել՝ նախքան քաղաքական ապաստանի իրավունք ստանալը.

ե) լիազոր պետական մարմին չի ներկայացրել իր նկատմամբ քաղաքական հետապնդումը շարունակելու հանգամանքը հաստատող փաստաթղթեր կամ տեղեկություններ.

զ) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ձեռք է բերել փախստականի կամ օրենքով նախատեսված որևէ կացության կարգավիճակ:

ՀՈԴՎԱԾ 11. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՊԱՍՏԱՆԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԴԱԴԱՐԵՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

1. Սույն օրենքի 10-րդ հոդվածով նախատեսված հիմքերի առկայության դեպքում, համապատասխան փաստաթղթերի հիման վրա, լիազոր պետական մարմինն առաջարկություն է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին մարմինը որոշում է ընդունում քաղաքական ապաստանի իրավունքի դադարեցման վերաբերյալ՝ նշելով դրա հիմքերը կամ դրդապատճառները:

2. Քաղաքական ապաստանի իրավունքի դադարեցման դեպքում այդ իրավունքից զրկված օտարերկրյա քաղաքացին Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կարող է մնալ օրենքով սահմանված այլ օրինական հիմքերի առկայության դեպքում: Այդպիսի հիմքերի բացակայության դեպքում նա ենթակա է Հայաստանի Հանրապետությունից վտարման՝ օրենքով սահմանված կարգով: